

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 22 september 2021

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 53.326/PN
NB

Betreft: vraag om advies betreffende de publieke verspreiding van de zittingen van de gemeenteraad

In zitting van 17 september 2021 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, in verenigde afdelingen, uw vraag om advies betreffende de publieke verspreiding van de zittingen van de gemeenteraad.

In uw brief van 7 juli 2021 formuleerde u uw vraag als volgt:

“OORSPRONG

Op 16 juni 2020 stelt de gemeentesecretaris van de gemeente Oudergem per e-mail volgende vraag: (vertaling)

“Verscheidene leden van de gemeenteraad wensen met klem de vergaderingen van de gemeenteraad uit te zenden via internet.

Technisch bestaan er oplossingen die snel kunnen worden ingevoerd en waarmee virtuele vergaderingen van de gemeenteraad live kunnen worden heruitgezonden.

Bij onderzoek van de heruitzendingen in andere Brusselse gemeenten stellen we vast dat geen enkele heruitzending voorziet in ondertiteling van de tussenkomsten van de verkozenen en dat slechts zeer weinig heruitzendingen aanleiding geven tot vertaling van de gedachtewisselingen.

Het lijkt ons echter dat de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken stellen dat alle mededelingen die de plaatselijke overheden aan het publiek richten, tweetalig moeten zijn.

Bovendien lijkt ondertiteling voor slechthorenden ons ook een verplichting die voortvloeit uit de verplichting die in verschillende wetgevingen is opgenomen om diensten toegankelijk te maken voor personen met een handicap: artikel 53, § 1, van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten; artikel 4 van de ordonnantie van 4 oktober 2018 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van de gewestelijke overheidsinstanties en de gemeenten. Is de wijdverbreide praktijk in andere gemeenten om zich niet aan deze wettelijke voorschriften te houden het gevolg van

een akkoord van de toezichhoudende overheid of van een toegelaten tolerantie? Of bent u van mening dat onze analyse van onze wettelijke verplichtingen verkeerd is?

ANALYSE

De uitzending van de zittingen van de gemeenteraad is op heden nog niet geregeld in wetgeving.

Overeenkomstig artikel 18 van de SWT stellen de plaatselijke diensten, die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, de berichten, de mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands en in het Frans.

De vraag stelt zich of het uitzenden van de zitting van de gemeenteraad, ook in herhaling, een bericht of mededeling is? Zo ja, dan moet de taalwet worden toegepast; zo nee, dan is geen vertaling nodig.

Uit de syllabus van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht blijkt niet duidelijk dat de loutere terbeschikkingstelling van de opnames van de gemeenteraad een bericht of mededeling is.

Alles hangt af van de interpretatie van de term ‘mededeling’.

Volgens bepaalde rechtsleer (...) is er geen wettelijke verplichting tot het vertalen van de debatten, maar kan wel worden voorzien in die mogelijkheid, zonder dat zoiets in strijd is met de taalwetgeving.

Aangezien het Gewest niet bevoegd is om zelf een interpretatie te geven aan artikel 18 SWT vraag ik u hierover om advies.”

RELEVANTE WETGEVING EN RECHTSLEER

(...)

VRAAG

Mag ik u vragen om uw interpretatie van het begrip ‘mededeling’ in het licht van de terbeschikkingstelling van opnames van zittingen van de gemeenteraad van een gemeente van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Valt deze terbeschikkingstelling van een opname onder het begrip ‘mededeling’ en dient er dan te worden voorzien in de vertaling van wat er wordt gezegd door de verschillende gemeenteraadsleden op de opnames van de gemeenteraadszitting?”

*
* *

De gemeenteraad is een plaatselijke dienst, zoals omschreven in artikel 1, § 1, van de bij koninklijk besluit gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) (zie: VCT-adviezen nrs. 1067 van 3 maart 1966; 1708 van 19 januari 1967).

Omdat de mondelinge betrekkingen in de schoot van de gemeenteraden niet uitdrukkelijk geregeld zijn in de SWT, is het mondelinge taalgebruik bij de debatten in de gemeenteraad

vrij, zowel tijdens de geheime als tijdens de openbare vergaderingen (zie: VCT-adviezen nrs. 1526 van 22 september 1966; 37.205 van 31 december 2006; 40.147 van 15 mei 2009; 45.093 van 13 september 2013).

Verder zijn gemeenteraadsleden openbare mandatarissen waarvoor geen enkele wetsbepaling eist dat zij beide talen waarvan het gebruik erkend is in de plaatselijke diensten van Brussel-Hoofdstad, begrijpen of spreken (zie: VCT-adviezen nrs. 1708 van 19 januari 1967; 45.093 van 13 september 2013).

Welke taal ook gebruikt wordt in de debatten van de gemeenteraad, het taalverschil kan geen invloed uitoefenen op de normale werking van de gemeenteraad (zie: VCT-adviezen nrs. 1444 van 12 januari 1967; 30.316 van 18 maart 1999; 30.332-30.333 van 20 mei 1999).

De VCT heeft in haar adviespraktijk geoordeeld dat alle punten die op de agenda van de vergaderingen van de gemeenteraden staan ingeschreven, voor alle gemeenteraadsleden van belang zijn, ongeacht hun taalaanhorigheid (zie: VCT-adviezen nrs. 1526 van 22 september 1966; 1708 van 19 januari 1967; 22.140 van 13 december 1990; 30.316 van 18 maart 1999; 30.332-30.333 van 20 mei 1999). En dat in de gemeenten Brussel-Hoofdstad, elke gemeenteraadslid derhalve, om zijn mandaat normaal te vervullen, in alle gevallen, niet alleen de oproeping maar ook alle punten die op de agenda staan ingeschreven, evenals de verslagen en documenten die door het College aan de Raad worden overgemaakt, in zijn eigen taal moet ontvangen (zie: VCT-adviezen nrs. 1444 van 12 januari 1957; 1526 van 22 september 1966; 1708 van 19 januari 1967; 22.140 van 13 december 1990; 25.127 van 16 februari 1995; 30.316 van 18 maart 1999; 30.332-30.333 van 20 mei 1999; 31.119 van 14 december 2000; 32.066 van 12 oktober 2001; 33.130 van 14 maart 2002; 37.224 van 11 mei 2006; 40.195 van 30 oktober 2009; 45.093 van 13 september 2013).

In haar advies nr. 27.233 van 10 oktober 1996 heeft de VCT geoordeeld dat mondelinge en schriftelijke vragen, gesteld overeenkomstig artikel 84, § 3, van de gemeentewet, deel uitmaken van de uitoefening van het mandaat van een gemeenteraadslid, en dat een gemeenteraadslid zijn mandaat niet normaal kan vervullen wanneer hij of zij een antwoord ontvangt in een andere dan zijn of haar taal.

In haar advies nr. 30.136 van 18 maart 1999 heeft de VCT gesteld dat de moties die overeenkomstig artikel 97 van de nieuwe gemeentewet aan de agenda worden toegevoegd, op dezelfde wijze als de andere punten op de agenda, door alle gemeenteraadsleden moeten kunnen worden verstaan, opdat ze met kennis van alle zaken zouden kunnen stemmen.

Tot slot moet elke raadslid niet alleen in zijn taal (het Nederlands of het Frans) aan die debatten kunnen deelnemen, maar heeft ook het recht om een antwoord op zijn vragen in zijn taal te ontvangen en bovendien het recht heeft om begrepen te worden door alle leden van deze raad, ook diegenen die zijn taal niet zouden kennen of spreken. Dit kan alleen als er iemand aanwezig is die voor de vertaling kan instaan, bijvoorbeeld een ambtenaar (zie: R.v.St. 13 november 1979, nr. 19.907; VCT 13 september 2013, nr. 45.093)

De bijkomende mondelinge toelichtingen van de agendapunten van de gemeenteraad door de bevoegde schepen moeten door alle gemeenteraadsleden kunnen worden verstaan, opdat ze met kennis van alle zaken zouden kunnen stemmen over de geagendeerde aangelegenheden. In een tweetalig vertegenwoordigend orgaan, zoals een gemeenteraad, kan dit alleen als er

iemand aanwezig is die voor de vertaling kan instaan van de mondelinge inlichtingen, zoals een ambtenaar (zie: VCT-advies nr. 49.026 van 21 april 2017).

Berichten zijn opschriften op de muren van gebouwen en administratieve lokalen om zekere informatie aan de burgers mee te delen. De drager en het soort druk is niet van belang.

Mededelingen echter zijn informatie die, onder welke vorm dan ook, algemeen of ter attentie van een bijzonder publiek verspreid wordt, met als gevolg dat een bericht een mededeling is, maar iedere mededeling geen bericht is. Voorbeeld: de publicaties van de diensten, de affiches in openbare gebouwen en langs openbare wegen, huis-aan-huis verspreid drukwerk, aankondigingen via de media (televisie, radio, cinema, theater, ...), de publicaties in dagbladen, weekbladen, de mededelingen verspreid via het internet, ...

In haar advies nr. 49.312 van 23 maart 2018 heeft de VCT gesteld dat, aangezien de analytische verslagen van de gemeenteraad dienen te worden gepubliceerd op de website van de gemeente Sint-Joost-Ten-Node, deze analytische verslagen van de gemeenteraad dienen te worden beschouwd als berichten en mededelingen, die bestemd zijn voor het publiek.

Naar analogie naar de publicatie van de analytische verslagen van de gemeenteraad op de websites van een gemeente gelegen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad is terbeschikkingstelling van opnames van zittingen eveneens een bericht of mededeling, die bestemd is voor het publiek.

Luidens artikel 18 SWT stellen de plaatselijke diensten, die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, de berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands en in het Frans.

Derhalve dient er te worden voorzien in de vertaling van wat er wordt gezegd door de verschillende gemeenteraadsleden op de opnames van de gemeenteraadszitting.